

Fijn buitenspelen

In deze wereld van allerlei digitale mogelijkheden voor kinderen gaan we gelukkig het buitenspelen als een min of meer tegenwicht daarvan steeds belangrijker vinden. Buitenspelen, waar alle zintuigen in de praktijk worden ingezet met levende leeftijdgenoten, kan niet vervangen worden. Het is dan ook van groot belang dat het buitenspelen ook steeds leuk blijft. Suggesties daartoe zijn dan wellicht ook van harte welkom.

Door: Ben Daeter

Buitengewoon leuk en nuttig zijn dan ook de *Buitenspeelkaarten; de beste spelsuggesties voor op het plein!* Het aantrekkelijke daarvan is dat de meeste spelsuggesties voor deze kaarten door kinderen zelf gegeven zijn.

Het nut van buitenspelen

Buitenspelen betekent in contact komen met de natuur, omgaan met een vrije situatie waarin je met anderen communiceert en je ook zelf keuzes kunt maken, je indrukken en (vaak sensorische) informatie opdoet, je mogelijkheden ontdekt van je eigen lijf, maar ook grenzen leert kennen.

De biopsychologe Helen Tovey brengt in haar boek *'Laat ze buiten spelen'* naar voren dat buitenspelen van belang is voor de ontwikkeling van het kind, voor zijn gezondheid en het leerproces. Ook buiten kunnen kinderen leren zich met elkaar te verbinden, waardoor er een basis gelegd kan worden voor een sociaal adequaat handelen. Ze stelt: "Buiten leer je, omdat je elkaar kunt versterken in spel en omdat je het buitenplezier samen kunt delen".

Nuttige buitenspeelkaarten

Deze buitenspeelkaarten zijn bedoeld voor leerlingen van groep 1 t/m 8. Op iedere kaart staan duidelijke suggesties met afbeeldingen. De leerlingen kunnen zelfstandig met de kaarten aan de slag.

Nuttig zijn ook de specifieke spelsuggesties voor de leerkrachten van groep 1 en 2 juist om het buitenspelen bij jonge kinderen te stimuleren.

Bij het buitenspelen kan gedacht worden aan spelen op het schoolplein, maar ook buiten de school. Het spreekt voor zich dat de leerkracht bij het spelen op het schoolplein meer betrokken kan zijn dan bij het andere spelen. De leerkracht kan een nuttige rol vervullen bij het buitenspelen, maar het is niet de bedoeling dat hierbij kinderen precies menen te moeten doen wat de leerkracht vindt. Al bij al moet het een vrij gebeuren blijven. Heel zinvol kan het zijn dat er in een gymles eens geoefend wordt met de wat moeilijker buitenspelen, maar zodra kinderen buiten zijn, dienen ze toch echt vrij te zijn. G. Caminada wijst in haar boek *'Beter buiten spelen'*, op de mogelijke rol van leerkracht die bij het spelen van grote invloed kan zijn: door het spel van kleuters te verrijken en te verdiepen, door mee te spelen en kinderen te begeleiden die slecht tot spel komen.

Natuurlijk mogen er ook de nodige eisen aan de speelomgeving gesteld worden. Die moet immers veilig, stimulerend, gevarieerd en uitnodigend is.

Soorten kaarten

Er zijn verschillende soorten buitenspeelkaarten. De blauwe kaarten beschrijven bijvoorbeeld activiteiten met een bal; rode kaarten hebben te maken met allerlei eenvoudige materialen (dat kan gaan om een frisbee, touwtje of stoepkrijt); de gele kaarten beschrijven activiteiten zonder materialen en de paarse kaarten beschrijven met name activiteiten voor groep 1 en 2.

Hier een paar voorbeelden. Van de blauwe kaarten kaart 10 (voor groep 3-8): Iemand is 'm, niemand is 'm. Wat heb je nodig? Een bal, stoepkrijt en ongeveer 4 kinderen. Teken met stoepkrijt een veld. Bespreek samen hoe groot het moet zijn. Alle kinderen staan in het veld. Het spel begint als één kind de bal in de lucht gooit. Deze mag zelf de bal weer vangen, maar een ander kind mag dat ook. Wie de bal heeft, mag iemand anders afgooien. Ben je afgegooid, dan voer je een opdracht uit, bijvoorbeeld: ren twee rondjes om een boom of een klimrek (spreek dit van tevoren af), daarna mag je weer meedoen.

Een voorbeeld van de rode kaarten, spel 29: Frisbee wedstrijdje. Wat heb je nodig? Een frisbee, stoepkrijt, minimaal zes kinderen. Teken met stoepkrijt een veld op de tegels. Maak twee teams. Elk team heeft een eindvak waarin gescoord kan worden. De ruimte tussen de twee vakken is het speelveld. Probeer de frisbee naar je eigen vak toe te krijgen door over te spelen. Let op: als de frisbee op de grond valt, is hij voor de tegenpartij. Je mag de frisbee niet uit iemands handen slaan of pakken. Je krijgt een punt als iemand van jouw team de frisbee in jullie eindvak vangt. Als de frisbee in het vak op de grond valt, telt het punt niet. Wie heeft er het eerste 5 punten?

Al bij al gaat het om leuke en nuttige buitenspeelkaarten.

Kritische vraag

Ik vraag me af of kinderen die buiten gaan spelen tevoren dit soort kaarten gaan raadplegen. Ik denk dan ook dat ze het meest geschikt zijn om binnen de school gebruikt te worden. Ik kan me goed voorstellen dat leerkrachten eens wat tijd besteden aan het geven van suggesties hoe kinderen fijn buiten zouden kunnen spelen op bijvoorbeeld de speelplaats van de school. Het is dan helemaal niet uitgesloten dat kinderen dan leuk gevonden spelletjes ook spontaan gaan toepassen bij hun buitenspelen elders. Heel bruikbaar zouden dit soort kaarten ook kunnen zijn bij het organiseren van kinderfeestjes. Er zijn dus genoeg toepassingsmogelijkheden.

Productinformatie

Buitenspeelkaarten is een uitgave van het team van Onderwijs Maak Je Samen en verkrijgbaar in de webwinkel via www.onderwijsmaakjesamen.nl

Bronnen

- Blokhuis, A (2014). *Wat je speelt ben je zelf*, Bohn Stafleu van Loghum: Houten.
- Caminada, G (2005). *Beter buiten spelen*, ThiemeMeulenhoff: Baarn.
- Tovey, H (2011). *Laat ze buiten spelen*, Maklu: Apeldoorn.